

PREHLED

21

Pátek 8.6.1990

JAROSLAV MALÁK

zdravotnictví
pouť
o tvář hranic
maturity 90
hranický jez

ČAS VOLEB

Až vyjde tento úvodník, volební agitace už bude u konce a volební místnosti se otevřou. Není to chvíle k ohlédnutí - uplynulou kampaň, její pozitivita, omyly i chyby zhodnotí výsledky voleb a na ty si ještě chvíli počkáme.

Podívejme se však zpátky trochu jinak. Jen nejstarší voliči, kteří dnes přistupují k urnám, volili ještě v posledních volbách za první republiky. Kolik je jich ještě mezi námi, těch lidí narozených před první světovou válkou? A kolik z nich opravdu prožívalo ony volby v roce 1935 jako aktivní příslušníci politických stran a účastníci politického zápasu?

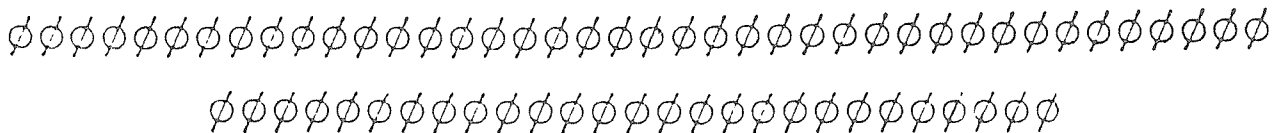
V době, kdy se narodili, bylo při volbách v Rakousku - Uhersku v roce 1907 a 1911 vůbec poprvé uplatněno všeobecné hlasovací právo. V krátkém období první republiky se volilo celkem čtyřikrát (v letech 1920, 1925, 1929, 1935). Po druhé světové válce se volilo jen jednou s omezeným výběrem stran, organizovaných v Národní frontě. I nejmladší voliči z voleb roku 1946 jsou dnes už v důchodovém věku. Od roku 1948 byly pak už jen volby "manifestační".

Co tím chci říci? Poměříme nedostatky, které bychom chtěli vytýkat volebnímu zákonu, volebním programům stran a hnutí, politickému rozhledu voličů a podobně, časem od roku 1907 do roku 1990. Třiaosmdesát let, doba života nejstarší generace naší společnosti, a jen sedm demokratických parlamentních voleb, a to ještě tak dávno!

Ale dejme na váhu také ony pokřivené "manifestační" volby do Národního shromáždění s jednotnou kandidátkou v letech 1948 - 1986. Sloužily křivení charakterů - lidé se jich účastnili proti své vůli, netroufali si nevolit ani si netroufali zajít za v koutě odetrčenou plentu a škrtnout kandidáta před očima členů volební komise, z nichž mnozí podobně si netroufali odmítnout tuto funkci. Ale jakkoliv pokřivené a jakkoliv zneužitě - byly to alespoň formálně volby: s volebními seznamy, volebními lístky, s volebními místnostmi i s tou plentou, třeba ohraženou plo-

tem z květináčů. Nemusely také být vůbec žádné volby - vzpomínáme třeba na hitlerovské Německo, které se zbavilo i formálních reziduí demokratického zřízení. Důvody, proč se forma voleb u nás zachovala, jsou velmi složité a těžko si to někdo může připsat jako zásluhu. Je to podobné jako u funkce prezidenta jako hlavy státu, která byla v uplynulých letech několikrát ohrožena, ale shodou okolností se uchovala a v revoluční době jí byl vrácen původní význam.

Pro občany bylo velmi důležité, že se volby zachovaly alespoň ve formální podobě. V zrcadle této formální podoby viděl volič ve všech volbách za uplynulých 40 let, co tyto volby nejsou, a uvědomoval si, jaké by měly být. Proto dnes, přes veškeré nedostatky, známe pravý význam svobodných voleb a dovedeme naplnit jejich formu skutečným obsahem.

ZDRAVOTNICTVÍ

NOVĚ VE ZDRAVOTNÍ PÉČI O NAŠE DĚTI

Dodatečným dárkem zdravotníků našim nejmenším k jejich svátku je uvedení do provozu dvou dětských ordinací na sídlišti Nová ulice.

Po odsunu sovětských vojsk ve dvou bytových jednotkách v přízemí paneláku pod prodejnu potravin (č. 1828, vchod od kotelny) budou dvě obvodní dětské lékařky MUDr. Anna Floderová a MUDr. Cecilie Kolářová a čtyři obvodní dětské sestry v obvodech č. 5 Hranice - východ a č. 6 - sever od 18.6.1990 poskytovat příslušnou péči.

Tímto ulehčíme přetíženému dětskému oddělení polikliniky pod náměstím, kde po drobných úpravách dojde alespoň k částečnému zlepšení naprosto nevyhovujících prostor (horší v celé ČSR neznám) pro poskytování příslušné pediatrické péče.

Děkuji příslušným pracovníkům MěstNV, podniku bytového hospodářství a hlavně pplk. Drábkovi, který svým přístupem ukázal, jak mají příslušníci naší armády pomáhat svému městu.

V neposlední řadě děkuji správci nemocnice ing. Milanu Borkovi a všem svým spolupracovníkům, kteří v neskutečně krátké době po kolaudaci bytů zajišťují vybavení a přestěhování dvojstřediska.

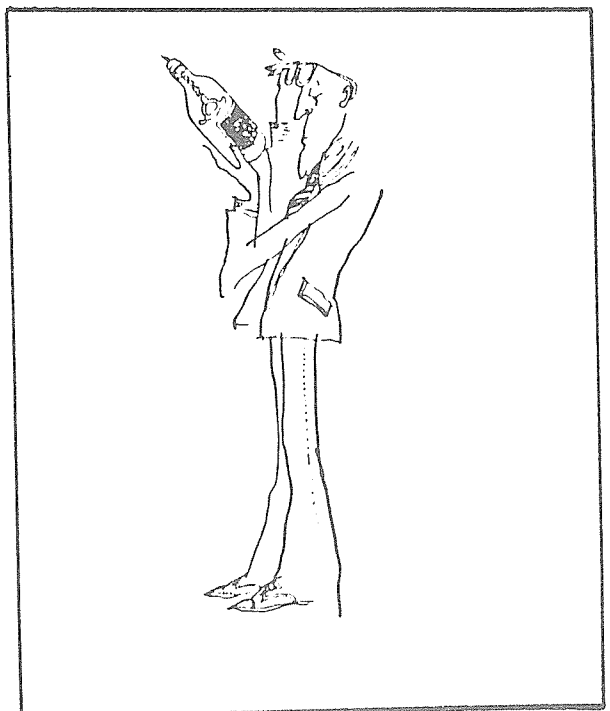
Současná doba po nás žádá kvalitní, koncepční práci. Proto jsme po důkladném zvážení provedli kompletní nové rozdělení dětských obvodů, které přikládáme s tím, aby byla zlepšena dostupnost a ucelenost péče.

Jsme si vědomi, že jako každá nová věc, tak i naše kompletní přestavba obvodního dětského systému v hranicích vzbudí v některých rodičích pochybnosti o účelnosti této změny.

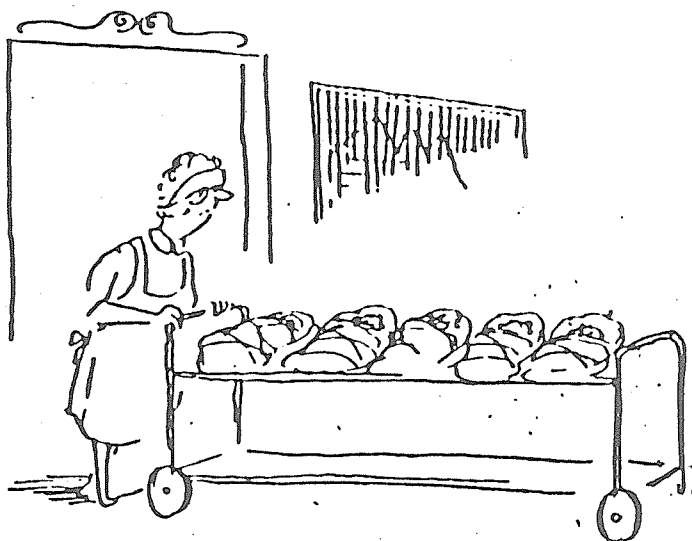
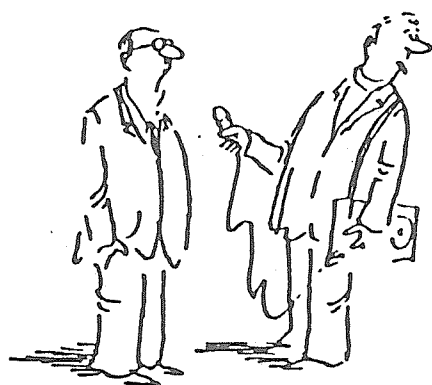
Věřím, že budoucnost dá za pravdu všem, kteří se snaží v rámci našich možností zpříjemnit prostory pro důstojné poskytování léčebně preventivní péče (a ta bude mít vždy svoje místo i po event. zavedení svobodné volby lékaře) našim dětem.

Ti, kteří nechtou přehled, budou informováni jinou vhodnou formou.

MUDr. Milan Svojsík
primář dětského oddělení
nemocnice Hranice

Obvod č. 1	Obvod č. 2	Obvod č. 3	Obvod č. 4	Obvod č. 5	Obvod č. 6
Hranice - jih 1	Hranice - jih 2	Hranice-západ	Hranice - střed	Hranice - východ	Hranice - sever
MUDr. Dittelová	MUDr. Velešiková	MUDr. Supová	MUDr. Smýkalová	MUDr. Floderová	MUDr. Kolářová
<u>sestra Hábová</u>	<u>sestra Klvaňová</u>	<u>sestry Kopecká,</u>	<u>sestry Rášová,</u>	<u>sestry Maruškovi-</u>	<u>sestry Hudcová,</u>
<u>Ulice:</u>		<u>Křepelková</u>	<u>Vavrouchová</u>	<u>vá, Rozsivalová</u>	<u>Nešticková</u>
Sovětské armády	Trávnícká	Na hrázi	1. máje	Sklený kopec	Nová
Skální	K. Čapka	Gallašova	Nerudova	Hromůvka	Zborovská
Doženy Němcové	Křížkovského	Alešova	Jeremenkovo nám.	Palackého	Rezkova
Hřbitovní	ČSA	Přátelství	Hušitaská	Jaselské	Družstevní
Jurikova	28. října	Bezručova	Čechova	Dukelské	Fučíkova
Olbrachtova	Žáčkova	Hakenova	Kollárova	Pod lipami	Fierlingerova
E. Krásnohorské	Tyršova	Hviezdoslavova	Šromotovo nám.	Pod nemocnicí	Poděbradova
Jungmannova	Pod Křivým	Hálkova	Kramolišova		Rybniční
Dobrovského	Havličkova	Potštátská	Leningradská		Žižkova
Švermova	Pod bílým kamenem	Lumumby	Purgešova		Švabinského
Pod Hůrkou	Gen. Svobody	Wolkerova	K. Světlé		Šmeralova
U kostelíčka	Sady Z. Nejedlého	Vrchlického	Kpt. Jaroše		Mlýnský příkop
Za Račím potokem	Teplice	Máchova	Obránců míru		
Za lokálkou	Valšovice		Struhlovsko		
Partyzánů	14. října				
Jiráskova	Mostní				
Janáčková	Kropáčova				
Zápotockého	Smetanova				
Ravoluční nám.	Na přísadech				
Komenského	Svatoplukova				
Autokemp	Leninova				
	Masarykovo nám.				
	Tesaříkova				

»Mohu zodpovědně prohlásit, že naše jednání bylo mimořádně plodné...«

MěstNV v Hranicích jsou předkládány různé návrhy na ochranu a úpravu historického jádra města. Občané se s nimi mohou seznámit v budově radnice. Je zajímavé, že tyto kvalifikované náměty přicházejí zvenčí. To znamená, že návštěvníci Hranic si možná ještě silněji než jejich občané uvědomují význam našeho města ležícího na křižovatkách cest.

Ochrana historického jádra Hranic má velký význam pro uchování a utváření charakteru města z hlediska zvýšeného cestovního ruchu, z hlediska kulturního prostředí ve městě a v lázeňském areálu Teplic a v neposlední řadě z hlediska vytváření vazeb občanů a mládeže k městu a jeho tradicím.

Při schvalování návrhu na ochranu objektů v historickém jádru města, který byl předložen národnímu výboru, měly by se uvážit klíčové momenty dějinného vývoje města a jeho okolí a vhodnou úpravou vyzvednout ty objekty, které dokládají vytváření města v jeho historickém vývoji.

1. Půdorys a obrys historického jádra Hranic

Velmi významným bodem v návrhu na uesenění o ochraně historického jádra města je článek 4, který mluví o ochraně jeho půdorysu a obrysu, tj. panorámatu památkové zóny v blízkých i dalekých pohledech.

Hranice vznikly někdy v 11. - 12. století ve vyeunuté okrajové oblasti Moravy na pomezí hraničního lesa, který se táhl od rozvodí Odry a Bečvy až k Ostravici a byl intenzivněji osídlován teprve ve 13. století. Dnešní pohled na město od západu k lesním porostům, které zbyly v oblasti rozvodí, je narušen komplexem komínů cementárny, který zhltil Juríkovu jeekyni i s dominantou kopce, osmělou borovicí. Přesto stále ještě pohled na Hranice z cesty od Lipníka vytváří pocit živého, barevného města, za kterým cesta vniká do lesů a toto panorama by mělo být úzkostlivě střeženo.

Blízký obrys (silueta) města je dán tím, že původní, snad rybářská osada, vznikla na konci náplavového ostrohu mezi potoky Ludínou a Veličkou. V době budování středověkého města ve 13. století se osídlení protáhlo po hřebenu vyvýšeniny hranického kopce směrem k severu. Město bylo obeháno hradbami na příkrých svazích kopce nad oběma potoky. Tato pro obranu města velmi výhodná poloha, esamo opevnění i organizace vnitřního stavebního systému (pravouhelné náměstí se systémem ulic napojených na dálkové cesty) jsou v Hranicích dobře uchovány a pro každého zřetelné.

Je samozřejmé, že jakékoliv ničení, zatevnění či zakrytí hradob, které se výrazně rýsuje po celém obvodu města, by bylo krutou ranou nejen historickému jádru města z 13. století, ale i půvabu celého města a jeho přitažlivosti pro cizí návštěvníky. Nic nebrání tomu, aby byly skutečně zchátralé domky pod hradbami nebo nad nimi opraveny nebo nahrazeny jinými malými stavbami, které by vhodně doplňovaly panorama hradob. Je jen škoda, že škola u fary, která stojí na hradbách v dominující postavě na místě původního kostela, byla nevhodným způsobem modernizována. Stojí vedle přece jen trochu citlivěji opravené fary jako smutný protiklad. Při prochu uvážlivějších a k tváři města citlivějších úpravách mohlo se na škelním náměstí vytvořit pěkné zákoutí městského jádra a v pohledu od silnice pěknější panorama města. Oba objekty, fara i škola, by si zasloužily archeologický i architektonický výzkum, především výzkum jejich sklepních prostor a okolí. Možná, že by se tam našly památky na předměstské osídlení, na původní kostel a hřbitov.

I když v 18. století nahradil původní kostel v hradbách kostel na náměstí, tato záena nerozbila půdorys středověkého města. Vznesená silueta barokního kostela, doplněná věží radnice a komplexem zámeckých staveb, umocnila a podtrhla charakter města na výpě. Je však třeba pamatovat na to, že k panorámatu v blízkých i dalekých pohledech patří nejen pohled na město zvenčí, ale také z města ven, především ony půvabné výhledy z náměstí výřezem uliček na okolní Paseky (u Kostelíčka, Pod Bílým kamenem) a domky, lesy a loukami. Věimněte si, prosím, jak právě tyto výhledy cizí návštěvníky zaujmou.

Domy na náměstí, které si zachovaly původní tvar, byly často postiženy požáry. Z původních domů zůstaly jen sklepy, v mnoha případech zasuté sklepy pod dnešními sklepy, které nejsou prozkoumány a o jejich existenci málokdo ví. Oblouky původního podloubí na náměstí byly už v minulém století zazdívány (poslední zanikl nedávno vybudováním prodejny Jezerka). Jsou využívány - bohužel často epíše používány než využívány - pro obchody, jejichž výklady většinou překryly ryas původní architektury. Domovní fasády z 19. století nebyly tak bezohledné k původní podobě demů jako úpravy, na kterých se podepsala neziválečná doba. Nejbolavější místem náměstí je restaurace Kufr, kde fasáda z třicátých let překryla dva historické domy, Pernštejnský

a dům pánu Posádovských, který ještě v 19. století měl na průčelí renesanční fresku černého rytíře. Málo kdo z návštěvníků města si povšimne nevzhledné informační tabule a zjistí, že za "kufrovitou" fasádou restaurace se skrývá renesanční skvost, sál Pernštejnského domu.

Je opravdu štěstím pro město, že se bez porušení zachovala obě podloubí na hlavních cestách, ocházejících se k náměstí. Jsou příjemná v dešti či eněhu pro prodávající i kupující, vhodná pro stánkový prodej (monstrózní a nevyužitá tržnice, skrytá v ulici 14. října, byla pro město draze zaplaceným bezcenným plodem centrálních příkazů sedmdesátých let) i pro drobné obchody. Je třeba konstatovat, že hranické podloubí přes zavření některých krámků zůstala vždy živá, a to i v době, kdy podloubí v některých jiných městech se stávala špinavými zákoutími zatlučených výkladů a potrhanych plakátů. Noví podnikatelé nyní otvírají krámky na podloubí. Nemají peněz nezbyt, a proto využívají zachovalých starých výkladních rámců. Ty pod novým nátěrem rozkvétají a jsou předmětem obdivu kolemjdoucích. Celé podloubí začíná nabývat příjemný starobylý (a tím módní) ráz. Snad pochopí přítelivost podloubí z časů našich babiček pro návštěvníky i kupující také další podniky, které umístily na hranické podloubí své prodejny.

Libuše Hrabová

Pokračování příště

V I A I T A L I A (VI.)

A tak jsme se probudili do slunného sobotního rána. Parkoviště se během několika minut změnilo v plnou kuchyni s několika desítkami strážníků a kuchařů v jedné osobě. Propanbutanové vařiče se svou činností vysmívaly vysokým cenám teplých pokrmů římských pizzerií. Rovněž nezbytný "lahváč" či topič z útroby zavazadlového prostoru busů jednoznačně konkuroval plechovičkám za třicetinasobnou cenu. Bohužel, tohle všechno jsme si museli uvědomovat již od samého rána. Sobotní program byl velmi pestrý.

V dopoledních hodinách jsme absolvovali okružní jízdu Římem se zastávkami, kdy jsme si historické objekty prohlédli velmi zblízka. Okružní jízda byla velmi zajímavá. Dokonalá architektura moderních příměstských částí. Zeleně, čistota, zeleně. Zahrady na střechách, fit-centra, kurty, parky. Na křižovatkách černí kameloti a pokoutní prodevači poněkud méně černí. Žebráci jsme neviděli, ti se soustředí ve vnitřním Římě.

Zhlédli jsme veškeré antické památky, nejvýznamnější památky středověké architektury. To-li monumentálních a naskonale krásných církevních

chrámů, bazilik oned nikde jinde nelze vidět. Největší zážitek ve mně zanechal (kromě svatopetrské baziliky) chrám sv. Pavla za hradbami. Atrium s antickými památkami, cypřiši a pomerančovníky a voňavými plody, překrásná zahrada s fontánami, cypřiši a palmami. Člověk se zde cítil jak v ráji. To jsem ještě netušil, že obdobné pocity nás budou provázet i v dalších případech.

Okružní jízdu jsme zakončili u chrámu Santa Maria Di Maggiore, kde se stala drobná příhoda. V době, kdy jsme s pocitem pokory a úcty spásali interiér chrámu, využil chvilkové nepozornosti řidiče mladík tmavější pleť a s příruční taškou vedoucího výpravy bral "roha". Nabyt pohotového taxikáře, připešali bychom si další čárku do kolonky Krádeže. Ironií osudu bylo, že dotyčný manager výpravy byl v odpoledních hodinách následujícího dne okraden v autobuse místní dopravy. Tak už to na tom světě chodí.

Odpolední hodiny jsme věnovali důkladné prohlídce antického centra Romy. Colosseum, Forum Romanum, Forum Traianum, Circus Maximus atd. atd. Potkávali jsme stovky, tisíce turistů mluvících všemožnými jazyky. Pokud jsme potkali Čechy, tak z naší expedice. Zpočátku jsme se stávali přednětem zájmu pokoutných prodavačů kdečeho. Posledně zjistilá, že se s námi obchodovat nedá (dle jejich představ), a tak jsme se míjeli k oboustranné spokojenosti. Největší zážitek na mne zanechal Forum Romanum. Kouzelné propojení antiky se zelení a mladím návštěvníky, kteří nenápadně do stromů "zdechali", ale ty se nedaly. Pro nás cizince ze střední Evropy, kde pomeranče vidíme jednou za měsíc a to ještě MADE IN CASTRO, to byla opravdu zkouška pevné vůle.

V podvečer jsme se vypravili k moři. Cílem bylo Lido di Ostia, které je již od dob sterovského Říma přímořským letoviskem Římanů. Tentokrát jsme viděli vyhledněné pláže, neboť sezóna začíná až v květnu, ale to nám nezabránilo realizovat náš záměr. Koupel v Tyrhénském moři. Náhodně kolemjdoucí či randící Italové si mysleli, že jsme se zbláznili. Nevěděli, že jsme vyslanci země Františka Vencloveského. Voda byla teplá, slaná a hlavně ne špinavá. Bylo to osvěžující a konzervující. Pláže sice byly liduprázdné, ale "předpláže", kde parkovaly desítky aut těch nejprodávanějších a nejatraktivnějších, byly zalidněny. V útrobach automobilů se oddávaly radovánkám převážně dvojice a činily tak bez sobemenších rozpaků. Ty se objevily spíše u převážně většiny naší výpravy. Starší hovořili o morálce, mladší to hodnotili zcela jinak. Tato "hodinová auta" nás na zpáteční cestě míjela a musím podotknout, že se jednalo o velmi pohledné Římanky. Partneři na one pásebili dojem úředníků vracejících se z úřadu. Do města jsme přijeli těsně před stmíváním, které je ve Věčném městě nepřekonatelné. NOBE

OUNOVA ŽIVNOSTÍ

V Přehledu č. 11 z 30.3.1990 v článku Viníky známe, kdy se dočkáme spravedlnosti?, byly vzpomínuty praktiky konfiskace živnostenských nemovitostí v 60. letech. Pro informaci těch, kdo článek nečetli - v závěru bylo citováno sdělení Správy pro věci majetkové a devizové v Praze z 28.2.1990, že se v současné době ústřední orgány znovu zabývají otázkou možnosti vrátit původním vlastníkům nebo jejich dědicům majetek, který byl převeden do socialistického vlastnictví podle vládního nařízení č. 15/1959 Sb., anebo poskytnout za něj úplnou náhradu.

Současné vládě se však dosud tyto otázky projednat ani vyřešit nepodařilo. Vládní nařízení č. 15/1959 Sb. i vyhláška č. 88/1959 Ú. 1. jsou bohužel stále platnými předpisy, i když byly vydány ve zcela jiné době, již byly poplatné. Nyní bude třeba se zabývat jejich opodstatněností vzhledem k současnosti, jakož i tím, aby byly napraveny křivdy, které jejich uplatňováním vznikly.

Jaké jsou tedy současné možnosti? Protože náhradový předpis podle § 11 odst. 1 vyhl. č. 88/1959 Ú. 1. nebyl dodnes vydán (1), výše náhrady za dotčený majetek se vypočítává podle interních předpisů bývalého MF ČSR a představuje jen částečné odškodnění za socializovanou nemovitost. V případě zájmu o toto mimořádné odškodnění mohou občané zaslat žádost na Správu pro věci majetkové a devizové 118 17 Praha, Dražického náměstí 7. Pokud se týká vrácení nemovitostí, je třeba se o tom dohodnout s organizací, která nemovitost vlastní nebo k ní má právo hospodaření. V případě, že tato organizace uvedenou nemovitost nepotřebuje k plnění svých úkolů, tzn. že se jedná o neupotřebitelný a přebytečný majetek, může s žadatelem (původním majitelem nebo dědicem) uzavřít dohodu o vrácení. Dohoda vyžaduje souhlas finančního odboru příslušného ONV a schválení MFCM ČSR.

Bylo by asi naivní počítat s tím, že některá organizace (i kdyžby se nacházela na pokraji krachu, anebo právě proto) uzná, že nemovitost nepotřebuje a dobrovolně ji vrátí. Domnívám se ale, že za pokus to stojí. I když k dohodě nedojde, je vhodné svůj vlastnický nárok písemně uplatnit, a to jak u organizace (současného vlastníka), tak u finančního odboru ONV a počkat na nové zákony. Lze jen doufat, že nová vláda rozhodně spravedlivě a rychle. Tak tedy po volbách ...

B. Honzík

H R A N I C E 1 9 3 3

Pod tímto titulkem budeme pravidelně uveřejňovat originální články z PŘEHLEDU ročník 1933, který se nám podařilo získat.

Dnešní příspěvek z č.33 byl uveřejněn 11. srpna 1933 :

"Co se nám v Hranicích nelíbí. U novostavby manželů Poláškových proti Černému Orlu straší stále nevydlážděný kus silnice, kde jest vozidly rozvířován silniční prach. Také po stránce bezpečnosti frekvence volá tento úsek po úpravě."

Pozn. redakce : Jak je vidět problémy této křižovatky (dnešní Náměstí 8. května) jsou stále aktuální. Dle zprávy z MěstNV bude se přáhat až do srpna !

Kino Universum
Hotel „Černý Ortel“, Wilsonova ulice

HOTEL „BRNO“ HRANICE.
Náměstí. - Telefon 19.
Doporučuje svou výbornou kuchyni, levné, prvotřídně vybavené pokoje. Autogaráže, benzinová pumpa. — Příprava dietních jídel. Na čepu: Plzeňský prazdroj, 12%, pferovské a pravá přírodní vína.
Jan Čermák, majitel hotelu.

NOSTE OBUV DLE POČASI Hata 69.

 Dětská botička 9.-	 Dětská botička 15.-	 Dětská botička 39.-	 Dětská botička 59.-
--	--	---	---

Dětské punčochy, bavln. Kč 2, 3, 4, vlněná Kč 4, 6, 8, dámské punčochy bavln. od Kč 2, hodv. Kč 7, 9, 15, pánské punčochy od Kč 1, 20

Vinárna „KUFŘ“
Restaurace Hranice náměstí.
Jihomoravské vína - Prazdroj - Litovel 12%
Polední Menu Kč 7.-
Franta Stejskal, vlnářik.

LEOPOLD FISCHER Jan.
správk. kříd. divin a reze
Branice, Blazovského ulice číslo 6

Prodej PŘEHLEDU.

Informujeme všechny čtenáře našeho časopisu, že Přehled bude pravidelně prodáván i každé pondělí od 8.00-10.00 hod. v budově OF na Školním náměstí.

Výhledově počítáme se zajištěním předplatného.

REDAKCE

SPLNÍ JEZ V HRANICÍCH OČEKÁVÁNÍ?

V posledním čísle Přehledu, časopisu OF v Hranicích, jste byli místopředsedou MěstNV, panem Zdenkem Mayerem, informováni o "příčině", která způsobila zaplavení sklepů obytných domů v Kropáčově ulici a zatopení užitných prostor domku pana Kopečného. Protože článek "Technika nebo lidský faktor" byl značně nepřesný, veden subjektivní snahou o popis událostí, které rozčeřily hladinu klidu města, je mojí povinností uvést vše na pravou míru a své spoluobčany informovat tak, aby získali skutečnou představu o příčinách záplav.

Důvodem opakovaného zaplavování zahrady a dvora obydlí pana Kopečného je rozpor v projektu při realizaci ochranné hráze, která v místech, kde sousedí s pozemky pana Kopečného, je značně nižší, než požadoval projektant. Investor se souhlasem NV vyhověl požadavku majitele a hráz nechal v původním stavu místo plánovaného zvýšení. Bylo by vhodné a slušné, aby v souvislosti s popisem událostí uvedl pan Mayer že MěstNV v Hranicích vydal panu Kopečnému povolení k rekonstrukci malého rodinného domku v době dostavby jezu, a to s vědomím, že se jedná o "zátopovou oblast".

Jak si jistě obyvatelé Kropáčovy ulice vzpomenou, zaplavování jejich sklepů není věcí novou. Je však smutnou skutečností, že vybudování nového jezu periodu záplav zkrátilo na neúnosné maximum. V době, kdy fungoval starý jez a odlehčovací koryto, došlo k zatopení sklepů ve zcela výjimečných případech, maximálně jedenkrát za 5 let, a to tehdy, když přírodní změny měly tak nečekaný průběh, že jejich rozmarům nedokázala čelit ani technika, ani lidský faktor.

Od roku 1988 však byly sklepy Kropáčovy ulice zatopeny minimálně čtyřikrát, naposledy 13.12.1989! Nejsem oprávněn polemizovat o technickém provedení nového jezu, ale vím po dvaceti letech zkušeností s Bečvou, že extrémní nárůsty výšky hladiny v krátkých časových intervalech nejsou ničím novým a nová technika je není schopna eliminovat tak, jako staré vybavení.

Pro úplnou informaci obyvatel města je třeba uvést, že nový jez nebyl dosud zkolaudován, a proto je vlastně provozu neschopný. Pan Mayer, který byl za město po celou dobu odpovědným partnerem investora, tuto skutečnost velmi dobře zná, avšak jak je zřejmé, nic pro právní dokončení jezu nedělal. Místo objektivního informování obyvatel, a tím přiznání podílu vlastní viny na neuspokojivém stavu jezu, soustřeďuje svoji pozornost na polemiku o mé časové přítomnosti.

Při obsluze jsem nebyl, jak tvrdí pan Mayer až od 4,00 hod. ráno, ale po upozornění signální prakticky celou noc. Manipulaci jezu je nutno provádět způsobem, který je v rozporu s nařízenou obsluhou, a prakticky znemožňuje účinné předcháze-

ní možným kalamitám.

Tvrzení, že jsem si nevedl provozní deník, je zcela smyšlené, vedené snahou celou situací zbytečně "zlehčovat", veškeré údaje, které jsem do provozního deníku povinen uvést, jsem evidoval a zapsal dle platných předpisů. Je pravdou, že údaje, které jsem do deníku zapsal, jsem měl ve svých osobních poznámkách, protože jsem byl po celou dobu plně zaměstnán obsluhou jezu, kterou jsem musel provádět provizorním způsobem, jak nakonec potvrdil i pan Vladimír Bouda.

Závěrem svého vyjádření bych rád zdůraznil, že tolik vychvalované povodňová komise, která dle vyjádření pana Mayera provedla v 7,00 hodin operativní zásah, se nesešla od 17.11.1989 ani jedenkrát, aby vymezila rozsah povinností nových členů. Nevím sice, jakým způsobem byla svolána 25.5.1990, ale skutečností zůstane, že u Bečvy se sešla až kolem poledne, kdy hladina vody kulminovala podruhé na 450 cm, tj. 380 m³ a sklepy Kropáčovy ulice byly znovu pod vodou.

Celou dobu, od nočních hodin jsem byl přítomen na jezu a dělal vše, co je v lidských silách, abych zajistil maximální možný průtok vody a záplavy byly co nejmenší. Tolik citovaný lidský faktor, kterým pan místopředseda tolik argumentuje, nemůže nahradit automatické ovládání, které jez v Hranicích dosud postrádá. Místo řeči o ničem bych rád panu Mayerovi doporučil, aby z pozice voleného funkcionáře, usilujícího o důvěru občanů, zajistil dokončení všech nedodělků na jezu a prosadil jeho konečnou kolaudaci. Až vše bude v pořádku, bude možné se spolehnout i na lidský faktor!

Svůj článek, kterým reaguji na vyjádření místopředsedy NV pana Mayera, bych rád uzavřel také malým zamyšlením. Co je vlastně technickou příčinou zaplavování sklepních prostor Kropáčovy ulice? Je to do slova středověké vyústění kanalizace přímo do řeky, která v okamžiku překročení normálního stavu vytlačí kanalizací svoje vody do obytných bloků. Řeka nám tak jednou za čas oplatí její trvalé znečišťování a obyvatelé města vyburcuje k chvilkové činnosti. Uvědomme si konečně všichni, že nám naše řeka dává život a vodu, kterou z ní pijeme, si sami vědomě ničíme.

MěstNV Hranic je na tento závažný ekologický nedostatek upozorňován Povodím Moravy mnoho let, ale jak je patrné, zcela zbytečně!

Josef Sedláček
zaměstnanec Povodí Moravy

DNEŠ JSME SI, MILÍ STUDENTI, PROBRAŇI JAKO ŽÁNŘ ZPRÁVI.
ZITRA SI PROBEREME UDÁNÍ.

MATURITY 1990

Před týdnem skončily na hranickém gymnáziu maturity. V pátek převzali na slavnostním shromáždění v obřadní síni MěstNV studenti své maturitní vysvědčení a vykročili do života jako dospělí lidé - homines maturi.

Polistopadová doba se odrazila i na letošních závěrečných zkouškách. Studenti a jejich profesori byli svědky tak převratných událostí, že ve srovnání s nimi mnohé záležitosti osobní i pracovní často ustupovaly do pozadí. Ovšem příprava k maturitě se zvládnout musela, a to i v podmínkách výrazných organizačních změn letošních maturit. Písemná práce se psala jen z českého jazyka a studenti se v ní zamýšleli nad mezilidskými vztahy v tématu "Svět jde k sobě blíž", nebo se pokoušeli o charakteristiku pod dojmem slov K. Čapka, že člověka máme zvažovat podle jeho činů, nejen slov. Další se rozepisovali o svém vztahu ke knize nebo ke sportu. Ústní maturitní zkoušky dávaly poprvé studentům možnost vybrat si cizí jazyk, poprvé po čtyřiceti letech nebyla ruština povinná, takže řada především jazykově nadaných studentů dala přednost angličtině nebo němčině. Rovněž matematika byla volitelná, zájem o ni mohl být však větší. Složitost letošních maturit, zkoušejícími i studenty ovšem většinou sebezáchovně přehlížená, spočívala i ve výrazných obsahových změnách předmětů, jako je čeština, ruština, občanská nauka, dějepis aj., mnohé učebnice se staly nepoužitelné a vědomosti

vyučujících neúplné. Klasifikace vědomostí studentů v důsledku organizačních změn maturit (obtížné a obávané matematice se často dalo vyhnout) byla až překvapivě dobrá, na závěrečných hodnotících poradách zaznívala často slova spokojenosti s připraveností studentů.

Bylo skutečně všechno v pořádku? Nebylo a ještě dlouho nebude. Nedořešenost řady problémů v našem školství, včetně koncepce maturit a klasifikačního řádu, vytvořila v některých předmětech situaci jakési "hry na maturitu". Pro zkušeného examinátora není těžké vést otázkami žáka tak, aby se zdálo všechno v pořádku. Bude však třeba zvládnout změnu obsahu učiva, naučit se novému úhlu pohledu na spoustu žákům přednášených věcí, stát se ve svém oboru skutečným profesionálem. Učitelé, následovníci Komenckého, mají před sebou léta tvrdé reality, nejen rekvalifikaci, ale i zkvalitnění a doplnění odborných vědomostí jednoho každého. Chceme věřit, že doby, kdy přijímání studentů na VŠ bylo téměř výhradně záležitostí protekce, jsou za námi, že rozhodovat budou schopnosti a vědomosti. Vědomosti maturantů budou potom určujícím faktorem při jejich dalším studiu na VŠ nebo při uplatnění v zaměstnání. Škola si v budoucnu bude muset vytvářet své "jméno", svoje renomé, objevuje se skutečnost konkurence soukromých a církevních škol, v níž obstojí jen ti nejlepší.

Letos ještě pociťujeme obavy z toho, jak si povedou naši maturanti na vysokých školách, ale jsme přesvědčeni, že mnozí z nich už pochopili situaci a vědí, že budou muset tvrdě zabírat. A že to umějí, máme potvrzeno výbornými maturitními výsledky člena redakce Přehledu (-luk-), který dokázal od konce listopadu mimořádně angažovaně pracovat v OF, aniž by tím zahodil šanci dalšího úspěšného studia.

Seznámili jsme se mnozí s projevem pana prezidenta na UP v Olomouci. Slova o vzdělancích, jako byl Fischer, Patočka, Čapkové, Peroutka, kteří od raného mládí četli v několika světových jazycích, všichni od mládí znali dějiny křesťanské civilizace i dějiny vlastního národa, psali krásnou češtinou, nám znějí trpce - vyčítavě. Stejně jako další sdělení pana prezidenta, že: "Nenápadně, tiše, pozvolně a pokradmu, zato však důkladně poklesla za posledních čtyřicet let všeobecná i humanitní vzdělanost v našich zemích. Paralelně poklesla úcta k jazyku, který je stále banálnější, stále anonymnější, stále bezbarvější ... Všeobecný úpadek humanitního vzdělání, kultury vyjadřování a tudíž i kultury myšlení má bezpočet příčin, které odborníci zajisté dokáží popsat ... První příčina - zcela zjevná a všem známý úpadek školství."

Kéž se podaří dalším generacím učitelů a studentů co nejrychleji navázat na vysokou úroveň školství a vzdělanosti meziválečných let.

Marie Hudcová

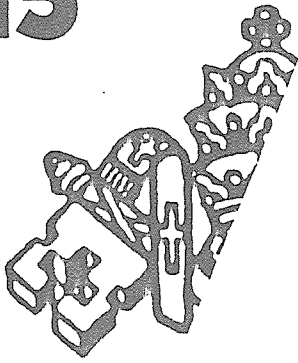

PŘEHLED

15

PÁTEK 26.4.'90

- ČOVÁNÍ

Milí čtenáři!

Společně s PŘEHLEDEM jsme se dočkali svobodných voleb. Již tuto neděli bude rozhodnuto. Za námi budou nejdůležitější volby našeho života, které rozhodnou o svobodném a demokratickém vývoji naší republiky.

Všichni společně si však musíme uvědomit, že tímto nekončí přerod totality v demokraticky fungující společnost. A nás především musí zajímat město Hranice a jeho okolí. Z tohoto úvodu se budeme snažit ze všech sil o zachování časopisu PŘEHLED. Musí se stát nezávislým časopisem, který bude sledovat veškeré dění hranic a bezprostředně na ně reagovat. Stane se garantem demokratického vývoje našeho města. To je náš společný cíl.

Redakce stále pracuje s řadou ochotných spolupracovníků - bez nároku na odměnu. To je jen jeden z mnoha problémů, které nás tíží. I když je redakce vybavena potřebnou technikou z Norska, stále nám chybí nejdůležitější - ofsetový stroj a stálý přísun potřebného papíru. Jsme tedy trvale odkázáni jen na dobrou vůli organizací.

O obsahu PŘEHLEDU nechceme rozhodovat sami, ale poradit se s vámi - čtenáři. Proto v příštím čísle uveřejníme anketu.

za redakci
B. Honzík, V. Helcl

stislava

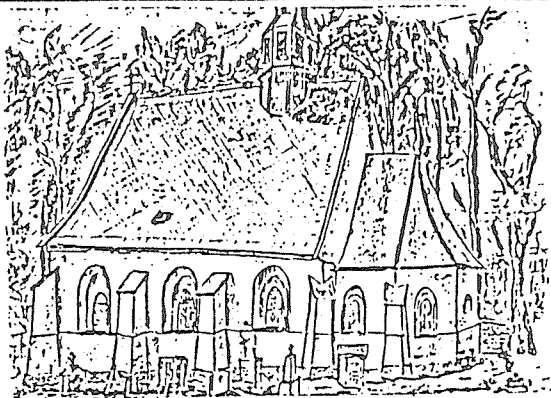
mších, sloužených
rovaly další milióny li-
řů, důstojnost starobylých
: níž zářily barvy papež-

ěr těch dvou osobností, kte-
v návštěvě papežově pomoc
stí. O tom, že je nemocná,
: Papežovy dva dny byly léčeb-
anto papež nabízí evětu.
atu v roce 1918 papežský nuncius
rou, kterou přednesl za přítomnosti
u, dovolává se patronů Evropy
ropa nemá být už nadále jen Itálie
od až po Ural. Tisíce problémů z tí-
ašima očima v těchto dvou dnech a je-

kdo neuznávali jejich primát. Díky neoby-
dna z vůdčích postav světového dění. Uplat
nás vede k řešení nejrůznějších problémů
nepochybně odrazem změn v celé katolické

na prote-
zástupců neka.
Cyrila a Metoděje,
či Francie či Německo, a
síce let vývoje křesťanství v
jich konfrontace vyznívala ve smířli.
Římští biskupové po dva tisíce let tv.
čejné osobnosti Jana Pavla II. se římský papež v.
ňuje se bez třesku zbraní a bez vyhlašování dogmat. J-
a etfetů cestou dohody a tolerance. Politika Jana Pavla II.
církvi. Dovedla-li tato mohutná organizace a mocná instituce kriticky pohlédnout na svou minulost a vyvo-
dit z toho důsledky, dokáží to i jiní mocní tohoto světa? Dokážeme to my všichni? Dokáže to každý z nás?

A ještě malou poznámku. Ať jsme věřící či nevěřící, jednoho bychom si měli povědomout. Velká působ-
nost každého papežova projevu vyplývala z jeho znalosti věci a z jeho znalosti posluchačstva, opřené o
dokonalé zpracování informací. V pozadí kouzla jeho osobnosti je soustředění, osobní kázeň a obětavost,
s níž bere na sebe každou námahu. Dokážeme o tyto kvality alespoň usilovat?

CÍRKEVNÍ SLAVNOST U KOSTELÍČKA

Dne 17. června 1990 ve 14. 00 hodin bude u Kostelíčka, v poutním kostelíku, sloužena slavnostní mše svatá za účasti otce biskupa Josefa Hrdličky. Mše svatá bude díkůvzdáním za úspěšnou celkovou opravu Kostelíčka, který utrpěl v předchozích dobách trhliny a vady způsobené odštěpením kamene v nedalekém ložisku pro hranickou cementárnu.

Kostelík byl přikryt novou střechou, dostal nový bílý háv, vnější novou fasádu, uvnitř zkrášlen novou malbou, byly restaurovány všechny oltáře, byla provedena generální oprava varhan a kostelík byl vybaven novými lavicemi. Celé toto poutní místo bylo s místním hřbitovem i okolím náležitě upraveno a v obvodní zdi restaurováno všech čtrnáct zastavení Křížové cesty.

Zveme všechny na tuto církevní slavnost, na které bude přítomná i Čs. televize.

Vděčnost a dík patří všem, kteří se podíleli na opravě Kostelíčka, pro Hranice tak důležitého a historického poutního místa. Největší zásluhu o znovuzvelebení, kromě dřívějšího pana děkana p. Jana Vidláka, má pan František Jiříček, který na Pasekách u Kostelíčka bydlí a který s velikým úsilím a nadšením věnoval mnoho svého času a energie ku zdárné organizaci prací s řemeslníky i dobrovolnými brigádníky jak z Pasek u Kostelíčka, tak z řad věřících hranické farnosti.

Na opravu Kostelíčka přispěli největším podílem svými finančními dary hraničtí věřící. Po něžné listopadové revoluci přispěla také finanční částkou hranická cementárna.

Před kostelem budou umístěny televizory, aby návštěvníci a ctitelé poutního místa, kteří se do kostela nedostanou, mohli vidět a slyšet a být tak přítomni slavné mši svaté.

Pro zvědavé návštěvníky budou sloužit i stánky s poučovým zbožím a občerstvením.

Všichni jste na této slavnosti vítáni!

P. Miroslav Dibelka
farář římskokatolické
církve

ÚVAHA

Situace Romů v Československu nepatří k tématům, které poutají obecnou pozornost, a většina lidí o problémech této nejdiskriminovanější menšiny prakticky nic neví. Tato neinformovanost byla důsledkem cílevědomého utajování všeho podstatného, co s Romy souviselo. Věci však dospěly příliš daleko, než aby směly pokračovat bez protestu. Postoj veřejnosti kolísá mezi lhostejností a rasismem. Projevy rasismu a segregace se množí. Romové, kteří jsou nejbezprávnější skupinou obyvatelstva v Československu, v obecných představách k obětem nezákonností nepatří. To je naopak výsadou "slušných lidí". Bude-li mlčení o těchto věcech pokračovat, může dojít k tragickému paradoxu: Romové splynou v obecném povědomí se společenskými zlořády. Nakonec je ještě budou represivní orgány, které nesou hlavní vinu na tom, jak dnes Romové, v naší republice žijí, chránit před lidmi, kteří budou proti týmž orgánům prosazovat zákonnost a humanitu. A stará židovská role se dožije reprízy v novém obsazení, reprízy pro budoucnost snad již poslední.

Otázky minorit jsou u nás o to závažnější, že Československo patří k zemím s největší hustotou obyvatelstva a že na území republiky se nevyskytují žádné nevyužité prostory. Tyto demograficko-zeměpisné zvláštnosti podbarvují specifickým způsobem tradiční český nacionalismus a vztah k menšinám.

Zanedbávání minoritních otázek a potlačování informací o nich je proto zvlášť nebezpečné a krajně nezodpovědné. Tato situace vyžaduje prozíravější a tolerantnější politiku, založenou na racionální vůli k soužití, a ne konzervativní, restriktivní politiku, která je projevem vůle k potlačení a sociálnímu kulturnímu pohlcení.

Pokračování příště
ŠtVr - ROI

VB INFORMUJE

Šetřením příslušníků VB byl zjištěn 25letý pachatel z okresu Kolín, který se dne 26. 3. 1990 vloupal do kantýny Pozemních staveb Olomouc, pracoviště Hranice. Dále se také dopustil vloupání do objektu Autoservisu Kojetín.

Pro krádež jsou stíháni dva muži bez pracovního poměru, kteří byli propuštěni na amnestii. Oba projevili nevídanou lásku ke zvířatům a bez vědomí majitele si přivlastnili psa. Zjistěte měli zájem věnovat se jeho výcviku.

Pro omezování osobní svobody je stíhán pracovník Pekáren, který vymáhal částku 20,-- Kčs po jiném pracovníku, poté co ho uzamkl v šatně a nutil hrát stolní tenis.

O tom, že manželské problémy se neřeší vždy nejvhodnější formou svědčí případ manželského páru, kdy 33letý manžel napadl svoji 27letou manželku a způsobil jí zranění, které si vyžádalo pracovní neschopnost. Nyní je stíhán pro ublížení na zdraví.

Pozoruhodnou nedbalost projevil člen Českého mysliveckého svazu, který při nastřelování kulovnice ZKK 601 W 243 ráže 6,2 x 52 ji ponechal ležet na stole ve volném terénu a odešel se podívat k terči na zásoby. Při návratu zjistil, že v letošním roce tuto zbraň již nebude moci používat, neboť si ji někdo bez jeho vědomí vypůjčil.

NZ

Inserujte
v Přehledu!

CEMENTÁRNY A VÁPENKY HRANICE s.p.

Cementárny a vápenky Hranice, státní podnik, budují nové rekreační středisko pro děti v Zámrskách. Pro dokončovací a úklidové práce přijmou v rámci letní aktivity mládeže 5 studentů starších 16 let v termínu od 15.6. do 30.6.1990.

Bližší informace podá personální oddělení CVH státní podnik, telefon 2721, kl. 484.

Sdružený klub v Hranicích pořádá
v úterý 12. června 1990
hudebně zábavný program, v němž
vystoupí Jiří W I M M E R,
Stanislav P R O C H Á Z K A a
Milan D U F E K.

Koná se v sále Sdruženého klubu
v 19.00 hodin.

Předprodej v kanceláři SK, tel. 2074.

Sdružený klub v Hranicích

p ř í j m e

o p r á v c e budovy-údržbáře.

Informace v kanceláři SK, tel.
2074.

Mladí manželé h l e d a j í
p o d n á j e m

Zn.: Hranice

Adresa:

Petr Duchoň

753 56 Opatovice č. 62

Poctivý nálezce zlaté náušnice
je očekáván s odměnou na adrese:

Zuzana Jašková

Palackého 1512

Hranice

V neděli dne 20.5.1990 jsem ztratil v Hranicích modrou sportovní tašku s červenými popruhy. V tašce byly uloženy dvě tenisové rakety, tepláková souprava a kožené tenisky. Prosím nálezce, aby nález ohlásil v kanceláři OF. Zn. O d m ě n a

